

Преслава 80-рочніци просвітно-културней діялносци у Петровцох 1919 - 1991 - 2001.

Кед Руске Народне просвітне дружтво “Просвита” основана у августу 1919. року у Новим Садзе за територий теди цалосней Кралєвини Сербох, Горватох и Словенцох, истого, 1919. року, формована и його филияла, Просвита, у Петровцох. Пре субективни причини ше неолдуга дезактивовала, але пошвидко заш зажила зоз всестраним приступом, чиряци ше глібоко до тедишнього петровского существа, дружтва, заєдніци, суспильства. Найвещей тому допринєсло парохиялне, церковне, общество з парохом, теди чесним отцом, познейше канонїком, Спиридоном Петрановичом на чолє. Моцнейша діялносци ше чувствує уж од 1925. року и познейше, кед, медзи другим, основане и Католїцке гимнастичне дружтво “Орел”, яки теди пановал тренд у Горватскей.

До другей шветовой войны, 1941. року, найвекши успихи петровска “Просвита” дожила окреме з приходом учителя Якима Олеяра. Здушнє ше з нїм укапчала и учителька Сека Петранович, познейше Зубер, чий ше супруг, Мариан, и сам активировал у културно-мистецкей роботы, та и заш зоз дзбаньом парохиялног здруженя и парохох Михайла Бесермина и Янка Будинского.

За часу другей шветовой войны формално ше гаши діялносци “Просвити”, але ше спонтано зявює Дружтво за кнїжки, литературу, театар и филателию “Желени лісток”. Члени му даскелї ентузијасти, не старши од 13-14 роки. З розвойом антифашистичней и народноошлєбодительней борби тот “Желени лісток” ше инкорпоровал до їх организацийох, у першим шоре Союзу пионирох и Зєдинєного союзу антифашистичней младежи Горватскей, односно Союзу комунистичней младежи Югославїї, котри на себе беру дїйсну просвітно-културно-мистецку роботу. Тирвало то по саме ошлєбодзєнє од фашистичного окупатора 1945. року. Предлужує ше з ише векшим интензитетом и у истих организацийох, але и у Єдинственим народноошлєбодительним фронту и

Антифашистичним фронту женох. Кед основана “Руска матка” у Руским Керестуре, 1945. року, постановена така и у Петровцох и вона постава організатор просвітньо-культурней роботи. Вона ше неодлуга гаши, але ше не гаши и культурно-просвітня діялносц у валалє. Заш на себе беру одвичательносц певни антифашистични організації и у тей сфери животу. На концу, 1950. року, тераз тому уж и 50 роки, основане Культурно-мистецке дружтво “Яким Гарди”. Заняте є з діялносцями, яки назначени у його мену.

Од теди Культурно-мистецке дружтво “Яким Гарди” основни ношитель культурно-просвітньо-мистецкого животу у Петровцох, з початку и спортского, док не основане таке, спортске зединєнє под назву “Гвизда”, котре ше як таке видвоєло з “Якіма Гардия” и самостойнє діяствовало, аж, ниа, по 1991. рок. Праве “Яким Гарди” значи найвисши досяги цалосней діялносци у своєй обласци. У тих пейцох децениюх зазначело велїчезни успихи и резултати у пестованю и розвою рускей, познейше и українскей, просвити и культури. Як до валалу почали присельовац Українци. Витворює и велїки припознаня и награди, та одликованя. Председатель тедишней Югославїї Йосип Броз Тито одликовал “Якіма Гардия” з Орденом заслугох за народ зоз стрибєрним венцом, а не похибели анї найвисши припознаня и дипломи безпостредкового окруженя, општини Вуковар, Славонїї и Баранї и Републики Горватскей, котри єднак мили як и найвисши, кед не и ише милши.

Так предлужело до 1991. року, кед пре воєни причини КМД “Яким Гарди” твори менши успихи, але анї не цалком престава з роботу. Сотрудзовало и зоз КМД “Осиф Костелник” Вуковар, чийо члени, тиж так, були розшати по цалєй жеми пре исти причини, а и зоз другима нашима асоцияциями.

После войни, 1995. року, и врацаня до Петровцох 1998, КМД “Яким Гарди” предлужує зоз вельо интензивнейшу роботу, у чим найвєцей доприноси професор балету и наших танцох, Звонко Костелник. Медзи иншим, організує ше и ише пред остатню войну застановени “Петровски дзвон”, котри особено бул барз успишни 1998 року, кед преславена и 30-рочнїца Союзу Русиных и Українцох у Републики Горватскей и його XXV манифестация рускей и українскей культури Горватскей. Предлужує и остатнї роки, дзвигаючи тензиї активносци на вше висши уровень. И далєй організує тераз державну манифестацию нашей культури “Петровски дзвон”. Стара ше о Етнографийней збирки Русиных и Українцох Горватскей у своім месце. Участвує и у других культурно-мистецких збуваньох, госцованьох власних ансамблох дома и у швецє, але найчастейше

на нашій Горніці и Україні. Медзи иншим, остало ише знова ожич Подобову колонию, котра пред 1991. роком барз успишне жила и витворйовала красни успихи полни дзешец роки.

З оглядом на шицко тото 1991. року наполнело ше 72 роки од снованя першей просвітно-културней асоцияції у Петровцох “Просвити”, а осем роки познейше, 1999. року наполнела ше 80-рочніца “Просвити” и шицких їх шлїднікох, по правдзе предходних генерацийох, наших дідох и оцох, бабох и мацерох, так и “Якима Гардия”. Обовязує означиц на шветочни способ не лем розвой просвити и култури, мистецтва, але и, з тим у найузейшей вязи, національного идентитету, еманципаций и конституирования Русинох и Українцох Горватскей.

З тим циљом Културно-мистецке дружтво “Яким Гарди” треба же би формовало организацийни одбор за преславу 80-рочніци просвітно-културно-мистецкей діялносци у Петровцох, ведно з цалим валалом, општину Богдановци и жупанию Вуковарско-сримску. Тото цело мало би принесц и програму преслави, та ю витворйовац, заш ведно з другима дійніками. З німа ше подеднак занято укапчує и Союз Русинох и Українцох Горватскей.

Програма преслави 80-рочніци Просвітно-културней діялносци у Петровцох 1919 - 1999. - (2001.)

1. Святочна схалзка Културно-мистецкого дружтва Яким Гарди

а.) Слово председателя КУД-у “Яким Гарди” и Союзу Русинох и Українцох РГ, о значеню ювильней рочніци и успихох у просвітно-културней роботі,

б.) Придаванє припознаньох заслужним членом и другим гражданома,

в.) Вистава фотографийох о діялносци на просвітно-културним плане у Петровцох од найстарших часох по тераз,

г.) Приказ наймладших членох КМД “Яким Гарди” у шпиву, музики и танцу.

2. Литературно-музичне стретнуце петровских писательох

Участвую шицки писателе, народзени у Петровцох, як и тоти котри у ніх кратши, лебо длугши час жили и робели. Музично-шпивачки секций КМД “Яким Гарди” дали би одвитууюци кулиси наступу литератох.

3. Етнографска збирка доступна явносци за розпатранє

4. Промоція монографії о 80-рочніці просвітно-культурней діялности з участвованьом прикладней мистецкей програми КМД “Яким Гарди”.

5. Цаловечарши концерт шицких ансамблех КМД “Яким Гарди”, з можлівосцу госпованя певного ансамблу з Горніці, лебо України.

6. Значка 80-рочніці просвітно-культурней роботи у Петровцох

Осподобиц можу, перше, Жанна Ердельова, лебо Бране Црленяк з Вуквоару, котри таку зробел и з нагоди 50-рочніці організованей просвітно-культурней роботи у Петровцох 1976. року, лебо дахто треци, на приклад, зоз Словацкей Републики, лебо України, розумліво, укедьо ше за тото заняше годни обезпечиц финансійни средства.



Петровски танечніки 1974 року виступаю першираз у Загребе у концертней дворани “Истра”